A XXI. század menekítő csapata

LegoRockers

Bálint Karola, Gilicze Kristóf, Sebők Attila
Csongrádi Batsányi János Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium
6640 Csongrád, Kossuth tér 1.

1. Bevezetés

Tegyük fel, hogy valahol valamilyen katasztrófa történt, mondjuk egy földrengés következtében megsérült egy ház, vagy egész városrész, ipari létesítmény esetleg egy atomerőmű. Ha fontos ezeknek a területeknek az átjárhatósága (pl. stratégiai útvonal, utánpótlás szállítás), akkor a megváltozott terepviszonyok között új útvonalat kell keresni.

Ezt a feladatot robotokkal célszerű megvalósítani, mert így nem kockáztatunk emberéletet. A cél az volt, hogy gyorsan rövid útvonalat találjunk, ami a katasztrófa sújtotta területen átvezet. A mi megoldási ötletünk arra épül, hogy több robot hatékonyabban oldja meg ezt a problémát. A teszteléshez készítettünk egy modellt, ahol a terepet labirintus formájában ábrázoltuk. A robotok egymás között bluetooth-szal kommunikálnak.

2. Probléma megoldásának menete

2.1. A labirintus

A labirintus derékszögű, egyforma falapokból lett építve egy bejárattal és egy kijárattal, ami az 1. ábra középső képén jól látható. .Az elrendezése tetszőlegesen variálható, a labirintuscellák közepén egy fekete vonal segíti a robot közlekedését. Ez a modell első megközelítése a valóságos helyzetnek.

2.2. A robotok

Három robot (egy master, két slave) kommunikál egymással. A két slave robot felépítése (1. ábra, baloldali fotó) megegyezik: kisméretűek, mozgékonyak, három ultrahangos távolságérzékelővel és egy fényérzékelővel tájékozódnak.

A masternek (1. ábra, jobboldali fotó) nincs szüksége távolságérzékelőre, mert a slave-ek által küldött információk alapján határozza meg saját útvonalát.

1. ábra. A slave robot, a labirintus és a master robot

2.3. A stratégia

A két slave robot egymás után elindul a labirintusban, minden labirintusegységben megállnak, információt gyűjtenek környezetükről, ezt továbbítják a masternek. A master robot tárolja, kiértékeli, nyilvántartja a bejárt pozíciókat és a feldolgozott adatok alapján felváltva továbbhaladási utasítást küld a két slave robotnak. Az egyik robot esetén a jobb oldalt, a másiknál a bal oldalt részesíti előnyben. Miután mindkét slave robot kijut a labirintusból, a master kiválasztja a rövidebb útvonalat, és ezt követve, de az esetleges zsákutcákat kihagyva, áthalad a labirintuson.

Többféle optimalizálása létezik a problémának: a legrövidebb úton, vagy a lehető leghamarabb átjutni a labirintuson.

2.4. Az algoritmus

A labirintus egységeket koordináta párokkal (x;y) azonosítjuk. Ezek értéke segít meghatározni az aktuális pozíciót és a labirintus végét.

A slave robot minden labirintusegységben megvizsgálja az adott pozícióból a továbbhaladási lehetőségeket. Az utat 1-essel, a falat pedig 0-val jelzi. Ezt a kódhármast küldi a masternek, mely válaszként egy karaktert (b,e,j,h) küld. A slave robot ennek megfelelően balra, előre, vagy jobbra megy. A h egy zsákutcát jelöl, ilyenkor a slave megfordul, és előre megy. Lényegében ez ismétlődik, amíg a slave ki nem jut a labirintusból.

A master kiválasztja az optimalizált útvonalat, majd a következő zsákutcakezelést alkalmazza: minden pozíciót megvizsgál, hogy szerepel-e még egyszer a tervezett útvonalban. Ha szerepel, akkor a pozíció utolsó előfordulására ugrik.

2.5. Adatszerkezet

Az adatok tárolásához két kétdimenziós tömböt használtunk. Egyikben a jobbra tartó slave, a másikban a balra tartó slave robot által küldött, valamint a master robot által feldolgozott információk találhatók, ahogyan ez az 1. számú táblázatban látható.

X	**Y**	Falak	Mozgás
1	1	000	J
1	2	101	E
1	3	110	B
2	3	111	H

1. táblázat. Koordináták és utasítások

2.6. A programozás

A programokat RobotC nyelvben fejlesztettük. Összesen két program szükséges, az egyik a masteren fut, a másik a slave roboton (mindkettőn ugyanaz a programkód).

2.7. Problémák

Kezdetben NXTG-ben programoztunk, de végül „zsákutcába” jutott fejlesztésünk, mert a file-ban eltárolt adatokat körülményesen tudtuk kezelni. Ekkor döntöttük el, hogy RobotC-ben írjuk meg a programot.

Ebben a fejlesztő környezetben a bluetooth kommunikációt kettő robot között is nehéz volt összeegyeztetni, a harmadik robot pedig már igazi kihívást jelentett.

A külső körülmények (megvilágítás, ragasztott pályaelemek, súrlódás) nehezítették az algoritmus tesztelését. Végül ezt is sikerült megoldanunk.

3. Elért eredmények

A labirintus-bejárási feladatok másfél-két éve kerültek a látóterünkbe, ez idő alatt többféle szempontból megközelítettük a problémát:

- Megismerkedtünk tisztán elméleti bejárási stratégiákkal (rekurzív, és nem rekurzív megoldások).
- Foglalkoztunk teljes labirintus bejárással, és a bejárathoz visszajutó a robot algoritmusával.
- A gyakorlatban történő teszteléshez mindig robotokat használtunk.
- Többféle méretű labirintusban, több robotkonstrukcióval valósítottuk meg a fenti algoritmusokat.

Az ilyen képességű robotok, a katasztrófahelyzetekben alkalmazott un. menekítő robotok, amelyek vészhelyzetben emberi életet, és egyéb értéket menthetnek, szerepet kaphatnak a szennyezett területek mentesítésében is.

Az általunk megírt algoritmust továbbfejlesztve egy olyan menekítő csapatot lehetne létrehozni, mely hatékonyan és gyorsan működik. Kettő, vagy akár több robot feltérképezi a területet, megtalálja a legoptimálisabb útvonalat, majd egy további robot ezen az útvonalon egyszerűen végighalad, és megteszi a szükséges intézkedéseket. Ez lényegesen gyorsabb és biztonságosabb, mint ha minden emberekre lenne bízva.